

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Severovou v právní věci žalobce **Vladimíra Hučina**, nar. 25. 5. 1952, bytem Lančkových 1742/10, zast. Mgr. Stanislavem Němcem, advokátem se sídlem Praha 2, Vinohradská č. 32, proti žalovanému **Ing. Tomáši Hradílkovi**, nar. 28. 4. 1945, bytem Lipník nad Bečvou, Zahradní 892/19, zast. JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem se sídlem Praha 2, Sokolská 60, **o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkové újmy v penězích,**

t a k t o :

I. Žaloba, aby žalovaný byl povinen zaslat žalobci do 3 dnů od právní moci rozsudku písemnou omluvu následujícího znění:

„Omluva:

Dne 23. července 2007 jsem v deníku Lidové noviny zveřejnil článek nazvaný „Narcis Hučín zneužívá demokracii“. V tomto článku jsem neoprávněně označil pana

Vladimíra Hučína z Přerova za pachatele výbuchů k nimž došlo na přelomu milénia v Přerově, použil jsem pro něj hanlivého označení „gauner“ a psychologický terorista. A dále jsem uvedl, že skutečnost, že byl soudně zcela zproštěn veškerých obvinění byla velká blamáž. Dne 2. srpna 2007 jsem v témže deníku publikoval článek „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“, ve kterém jsem uvedl, že některé činy, jichž se pan Hučín dopustil v době před rokem 1989 měly ryze kriminální charakter.

Tím jsem se dopustil závažného zásahu do práva na ochranu osobnosti pana Hučína. Za zveřejnění obou článků se mu proto omlouvám.

*Ing. Tomáš Hradílek
bývalý mluvčí Charty 77 a bývalý ministr vnitra“,*

s e z a m í t á .

II. Žaloba, aby žalovaný byl povinen zveřejnit na vlastní náklady do 15 dnů od právní moci rozsudku omluvu stejného znění v deníku Lidové noviny, v minimálním formátu ¼ tiskové strany, **s e z a m í t á .**

III. Žaloba, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobci částku 500.000 Kč, **s e z a m í t á .**

IV. Žalobce **j e p o v i n e n** zaplatit žalovanému na nákladech řízení částku 103.004 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou žalobou se žalobce domáhal ochrany osobnosti s tvrzením, že žalobce, aktivní odpůrce komunistického režimu a pozdější důstojník Bezpečnostní informační služby, byl v letech 2001-2007 stíhán pro trestné činy nedovoleného ozbrojování, neuposlechnutí rozkazu, zneužívání pravomoci veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, ohrožení utajované skutečnosti, neoprávněného nakládání s osobními údaji a podvodu. Všech těchto obvinění byl pravomocně zproštěn. Žalobce rovněž uspěl ve věci své rehabilitace a pravomocně byly zrušeny všechny trestní rozsudky, jimiž byl odsouzen za činy, jichž se dopustil před rokem 1989 v rámci své odbojové činnosti proti komunistickému režimu. Žalovaný, bývalý mluvčí

Charty 77 a polistopadový ministr vnitra, zveřejnil v deníku Lidové noviny dva články. Jedná se o článek „Narcis Hučín zneužívá demokracii“ publikovaný dne 23. 7. 2007 na titulní straně Lidových novin (dále jen článek 1) a dále článek „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“, zveřejněný v témže deníku dne 2. 8. 2007 v rubrice Polemika (dále jen článek 2).

V článku 1 žalovaný uvedl: „V moravském vydání LN ze dne 27. června 2007 v článku o sporu bývalého pracovníka BIS Vladimíra Hučina s někdejšími vysoce postavenými policisty plukovníkem JUDr. Jiřím Pščolkou (Soud zamítl Hučínovu žalobu) byl citován také výrok, který jsem pronesl v soudní budově „Vladimíra Hučina znám dobře dvacet let a většího gaunera jsem neviděl“. Chci čtenářům objasnit důvody, které mě k takovému vyjádření vedly.“ „Když na přelomu milénia došlo v mém okresním městě, v Přerově, kde on bydlí k několika výbuchům a Hučín byl záhy zatčen, obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí. Abych rozptýlil své jisté pochybnosti o oprávněnosti jeho trestního stíhání, využil jsem osobních kontaktů a svého někdejšího politického postavení k získání nadstandardních informací, zejména z policejních zdrojů. Ty byly naprosto dostačující k tomu, aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů, změnila téměř v jistotu.“ „Někdy na konci Hučínovy vazby mi telefonoval bývalý ministr vnitra a někdejší senátor Jan Ruml. Ohledně celé kauzy jsme se prakticky shodli. Ruml prohlásil, že Hučín má ty výbuchy zřejmě na svědomí, neboť mu to na základě analýzy odposlechu potvrdil Honza Kubice.“ Poté žalovaný vyjádřil svůj negativní názor o žalobci, že „(Hučín) je psychologický terorista, který flašinetovou demagogií, věčným pomlouváním a špiněním těch, kteří ho mohou ohrozit, vytváří kolem sebe v součinnosti se svými příznivci atmosféru strachu.“ V závěru zhodnotil výsledek žalobcova trestního stíhání slovy „Nedávno byl (Hučín) soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž. Dokážu si představit, že právě obavy z pomluv a špinění, umocněné nenávisťným napětím, jež při přelíčeních vytvářeli Hučínovi příznivci, mohly mít vliv na rozhodování soudců. Vycházím přitom z vlastních obav a zkušeností svých známých“.

V článku 2, který má charakter repliky na již dříve zveřejněný článek JUDr. Hulíka, žalovaný znovu zopakoval, že žalobce byl stíhán důvodně, a připojil větu, že „žalobce se při své odbojové činnosti dopustil celé plejády činů, z nichž některé mají ryze kriminální charakter“. Závěrem uvedl, že jeho předchozímu článku „vyjádřilo podporu mnoho lidí, mimo jiné také prezident republiky pan Klaus svým osobním dopisem“.

Žalobce tvrdil, že do jeho osobnostních práv bylo zasaženo výroky žalovaného – v článku 1 „Vladimíra Hučina znám dobře 20 let a většího gaunera jsem neviděl“, „je to psychologický terorista“, „Obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí“ a „aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů změnila téměř v jistotu“ a následně „Nedávno byl soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je

to velká blamáž“. – v článku 2 „Hučín za celou plejádu činů z doby normalizace, z nichž některé mají ryze kriminální charakter“.

Rozlišuje mezi skutkovými tvrzeními a hodnotovými soudy, které lze ještě považovat za přípustné a těmi, které již tento rámeček překračují. Výrok žalovaného o žalobcových rehabilitačních řízeních, v nichž byl podle názoru žalovaného žalobce rehabilitován pro řadu skutků ryze kriminálního charakteru, je toliko hodnotovým soudem. Žalobce však neshledává pojmového rozdílu mezi činem (ryze) kriminálního charakteru a činem trestným, z čehož dovozuje, že příslušné vyjádření žalovaného není hodnotovým soudem, ale skutkovým tvrzením. Označení „gauner“ je jednoznačně difamující a jeho použití vůči druhé osobě se přičítá zásadám obecné slušnosti, navíc v daném kontextu byl jeho urážlivý charakter zdůrazněn samotnou formulací. Stejně difamující charakter má označení „psychologický terorista“, který rovněž vybočuje z mezí toho, co lze podřadit svobodě projevu. Pokud jde o tvrzení, že žalobce je pachatelem přerovských bombových útoků, je nutno poukázat na to, že toto tvrzení je formulováno natolik explicitně a konkrétně, že má charakter tvrzení skutkového, přičemž doposud žalovaný neprokázal pravdivost svého tvrzení. Průměrný denní počet prodaných výtisků deníku Lidové noviny v době publikace článků činil cca 68.000 kusů. Lidové noviny byly v té době denním periodikem se sedmým nejvyšším nákladem v České republice. Závažnost zásahu byla umocněna tím, že kopie článku 2 byla využita v kampani předcházející senátním volbám v roce 2008, když tímto článkem blíže nezjištěné osoby přelepily žalobcovy volební plakáty. Došlo k narušení volební kampaně do Senátu parlamentu ČR, došlo k ovlivnění voličů, následky neoprávněného zásahu musely být opakovaně vysvětlovány v předvolební kampani, došlo k narušení pověsti žalobce a důvěry u blízkých přátel, k poškození cti a důstojnosti před širokou veřejností, zejména v Přerově. Články, v nichž je žalobce žalovaným vyličen jako terorista a zároveň nebezpečný intrikán, který dokázal s pomocí svých zfanatizovaných příznivců donutit soud k vydání zprošťujícího rozsudku, byly nejen způsobily přivodit žalobci újmu na pověsti a společenském postavení, ale že ke škodlivému následku došlo svědčí i samotná skutečnost, že byly použity jako prostředek v senátní kampani. Mimořádná závažnost zveřejněných informací spočívá v tom, že žalovaný články podepsal jako bývalý mluvčí Charty 77 a bývalý ministr vnitra. Žalovaný žalobce označil za pachatele bombových útoků v Přerově na přelomu milénia, tedy ze závažných teroristických činů, přičemž fakt, že žalobce nikdy nebyl obviněn, natož pro ně odsouzen, nemusel být čtenářům znám. Žalovaný vůči žalobci užívá velmi ostré označení „psychologický terorista, který kolem sebe vytváří atmosféru strachu, u čtenářů vzniká dojem, že žalobce dosáhl zprošťujících rozsudků podivným, a patrně nezákonným způsobem, minimálně nátlakem na soudce. Žalovaný se odvolává na nikdy nezveřejněný dopis prezidenta, který mu měl vyjádřit podporu, na bývalého ministra vnitra Rumla, který měl vinu žalobce potvrdit na základě údajů z odposlechnutí, a na bývalého důstojníka policie Jana Kubiceho. Ačkoliv žalovaný připouští, že žalobce byl za skutky z období před r. 1989 plně rehabilitován, difamuje

jej tvrzením, že ve skutečnosti se jednalo o celou plejádu činů ryze kriminálního charakteru. Jelikož pouhá omluva je s ohledem na intenzitu zásahu nepostačující, domáhá se rovněž zadostiučinění v penězích ve výši 500.000 Kč.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné s tím, že k neoprávněnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobce nedošlo. Namítl nedostatek pasivní legitimace, když k zásahu mělo dojít v periodickém tisku. Za obsah článků je dle § 4 z.č. 46/2000 Sb. je odpovědný vydavatel. Učinil nesporným, že žalovaný je autorem obou článků, že žalobce byl v minulosti trestně stíhán, dílem byl obžaloby zproštěn, dílem, ve vztahu k již pravomocným odsouzením, rehabilitován. Učinil sporným, zda v době publikace článků měl deník Lidové noviny průměrný počet prodaných výtisků asi 68 000 kusů denně, že články byly publikovány v celorepublikovém vydání tohoto deníku a zda docházelo v případě žalobcovy předvolební kampaně k přelepování jeho plakátů kopiemi článků. Připustil, že žalobce je osobou známou, může být vnímán jako osoba veřejného zájmu, a to ve vztahu ke svému regionu, zejm. Přerovsko. Zdůraznil, že žalobce články spíše interpretuje, a to navíc formulacemi, které jsou vytrženy z kontextu. Z citací a z jejich kontextů není patrné, ve kterém ze dvou článků měl žalovaný na adresu žalobce tvrdit, že „disponuje interními informacemi o žalobcově vině a výsledek jeho trestního stíhání je velká blamáž“ a že „žalobce se při své odbojové činnosti dopustil celé plejády činů, z nichž některé mají ryze kriminální charakter. V článku 1 žalovaný skutečně na adresu žalobce uvedl „Nedávno byl soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž.“ Tvrzení žalovaného o tom, že výsledek trestního stíhání žalobce je velká blamáž, se jistě netýká osobnosti žalobce, je to hodnotící výrok žalovaného, zabývající se výsledkem trestního procesu. Druhé tvrzení lze najít v článku 2, kde je uvedeno, že žalobce byl plně rehabilitován „za celou plejádu činů z dob normalizace, z nichž některá mají ryze kriminální charakter“, k čemuž žalovaný dále dodává, že takto byl žalobce očištěn do podoby bílé lilie, což jej krajně znechucuje. Citovaný výrok je ryze hodnotícího charakteru, žalovaný jasně konstatuje, že žalobce byl rehabilitován, tedy objektivně zproštěn obvinění, avšak z jeho pohledu se přesto dopouštěl skutků, které pro něj mají ryze kriminální charakter. Žalovaný se nedopustil nepravdivého tvrzení, že žalobce se dopustil nějakého konkrétního trestného činu, ale jasně vyjádřil své hodnocení, zejména zdůraznil svůj nesouhlas, se soudním rozhodnutím. Mezi obviněním ze spáchání trestného činu a tvrzením, že se někdo dopustil jednání ryze kriminálního charakteru, je podstatný rozdíl. Navíc jde o jistou nadsázku, která se používá i v běžné hovorové řeči, v níž se čas od času uvede, že něčí jednání má vysloveně kriminální charakter, čímž je míněno, že by teoreticky mohlo jít až o trestný čin, aniž by bylo třeba zacházet do podrobností.

Pokud jde o výrok „Vladimíra Hučina znám dobře 20 let a většího gaunera jsem neviděl“, zdůraznil, že v předmětném článku výraz „gauner“ na adresu žalobce nepoužil. V tomto článku jde o citaci toho, co žalovaný citoval jako svůj dřívější

výrok, který byl otištěn v moravském vydání LN dne 27. 6. 2007. Následně žalovaný uvedl, že hodlá objasnit důvody, které ho k takovému vyjádření vedly, tedy užití výrazu vysvětloval, což je podstatný rozdíl. Z článku 1 je zřejmé, že tento výrok žalovaný pronesl v soudní budově, v blíže neurčitěm čase a takto byl citován v moravském vydání LN ze dne 27. 6. 2007. Jde zjevně hodnotící výrok, vztažený k žalovanému, který ze svého pohledu a své znalosti gaunerů považuje žalobce za gaunera největšího. Pojem gauner označuje člověka s mírně řečeno nevhodným chováním či nevhodným morálním profilem, popř. kombinace obojího, pak jde jistě o hodnocení urážlivé. Je však nesporné, že takoví lidé existují, je velmi pravděpodobné, že se s nimi setkává prakticky každý, takže každý si vytváří své portfolio znalostí osob, které lze označit za gaunery. Koho do tohoto portfolia zařadí a v jakém pořadí je pak zcela soukromá záležitost. Nešlo o výrok samoučelný, ale o výrok uvozující oznámení o zájmu žalovaného vysvětlit čtenářům důvody, které ho k takové kategorizaci žalobce vedou. Je otázkou, zda užívání „velmi silného jazyka“, které vytýká žalobce žalovanému samo o sobě či v kontextu s jinými, v této žalobě tvrzenými skutečnostmi, může zakládat skutkovou podstatu jednání, jímž je protiprávně zasaženo do cti a vážnosti žalobce.

Dále žalovaný v článku 1 uvedl „Když na přelomu milénia došlo v mém okresním městě, v Přerově, kde on bydlí k několika výbuchům a Hučín byl záhy zatčen, obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí. Abych rozptýlil své jisté pochybnosti o oprávněnosti jeho trestního stíhání, využil jsem osobních kontaktů a svého někdejšího politického postavení k získání nadstandardních informací, zejména z policejních zdrojů. Ty byly naprosto dostačující k tomu, aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů, změnila téměř v jistotu“. Z těchto citátů není zřejmé, kterou z vět považuje žalobce za zásah do osobnostních práv, zda žalobce má za to, že tyto výroky spolu nějak souvisí, zda mají být považovány za oddělené, zda všechny tři věty považuje za zásah, nebo jen některou z nich. Žádná z prvních dvou vět není závadná, nemůže zasáhnout, pokud třetí věta mohla u žalobce vzbudit pohoršení, pak z právního hlediska nedůvodně. Žalovaný sděluje, že pokud jde o něj samotného, obával se či měl podezření z toho, že žalobce je iniciátorem výbuchů v Přerově a v jeho očích, z jeho pohledu a na základě jeho hodnocení se tato obava změnila „téměř v jistotu“. Nemá smysl spekulovat o tom, kdo byl pachatelem výbuchů, žalobce za iniciátora výbuchů de jure považovat nelze a nelze jej tak ani označovat. Žalovaný se o to ani nepokoušel, pouze tvrdí, že na základě jemu dostupných informací se jeho původní nejistota změnila v jistotu. Obdobně se lze postavit k dalšímu tvrzení žalobce „Někdy na konci Hučínovy vazby mi telefonoval bývalý ministr vnitra a někdejší senátor Jan Ruml. Ohledně celé kauzy jsme se prakticky shodli. Ruml prohlásil, že Hučín má ty výbuchy zřejmě na svědomí, neboť mu to na základě analýzy odposlechu potvrdil Honza Kubice.“ Poté žalovaný vyjádřil svůj negativní názor o žalobci, že (Hučín) je „psychologický terorista, který flašinetovou demagogií, věčným pomlouváním a špiněním těch, kteří ho mohou ohrozit, vytváří kolem sebe v součinnosti se svými příznivci atmosféru strachu“.

Tvrzení o tom, jak žalovaný dospěl k závěru o údajné odpovědnosti žalobce za výbuchy je nepochybně tvrzením velmi závažným, ale je nutno vnímat daný kontext. Ten spočívá v tom, že žalovaný připomínal své myšlenkové pochody a závěry z doby předtím, než ve věci rozhodl soud. Žalovaný zřetelně netvrdil a netvrdí, že žalobce se dopustil jednání, jehož podstatou byly zmíněné výbuchy, jednoznačně toliko uvádí, že v době před rozhodnutím soudu a na základě určitých znalostí dospěl k závěru o příčinách výbuchu. Žalovaný žalobce prostě podezíral a jasně doznává, že soud rozhodl jinak. Podobný závěr pak lze vztáhnout i na další citovaný výrok žalovaného „Nedávno byl (Hučín) soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž. Dokážu si představit, že právě obavy z pomluv a špinění, umocněné nenávistným napětím, jež při přeličeních vytvářeli Hučínovi příznivci, mohly mít vliv na rozhodování soudců. Vycházím přitom z vlastních obav a zkušeností svých známých“. Žalovaný vyjadřuje kritiku určitého chování, ale nikoliv žalobce, nýbrž osob, které se údajně měly podílet, či mít vliv na rozhodnutí soudu. Jde o hodnotící pasáž, vztaženou k tomuto soudu, nikoliv k žalobci. Citovaným tvrzením, že žalovanému v souvislosti s články „vyjádřilo podporu mnoho lidí, mimo jiné také prezident republiky pan Klaus svým osobním dopisem“ nemohlo být zasazeno do práv žalobce.

Žalovaný zdůraznil, že obsahem předmětných dvou článků nepřekročil jasně stanovená kritéria mezi stanovených pro věcnou a konkrétní kritiku. Užití výrazy, přes jejich jistou expresivitu nepřekročily to, co je obvykle označováno jako širší norma. Žalovaný nevybočil z hranic, které mu vymezuje právo na svobodu projevu a šíření vlastních názorů. Je podstatný rozdíl mezi obecným prohlášením o tom, že se někdo dopustil určitého jednání a mezi tvrzením, že zmíněný se takového jednání dopustil, avšak podle přesvědčení (obav) mluvčího. Ještě podstatnější je to, že i v rámci článku 1 žalovaný jasně uvedl myšlenkový postup, který ho k jeho vnitřnímu přesvědčení dovedl.

Na základě skutečností, které byly mezi účastníky nesporné, učinil krajský soud následující **závěr o skutkovém stavu věci**. Žalovaný je autorem článku s názvem „Narcis Hučín zneužívá demokracii“, který byl publikován dne 23. 7. 2007 na titulní straně Lidových novin, a dále článku „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“ zveřejněný v témže deníku 2. 8. 2007 v rubrice polemika a obsah obou článků. Žalobce byl v letech 2001-2007 stíhán pro trestné činy nedovoleného ozbrojování, neuposlechnutí rozkazu, zneužívání pravomoci veřejného činitele, šíření poplašné zprávy, ohrožení utajované skutečnosti, neoprávněného nakládání s osobními údaji a podvodu, všech těchto obvinění byl pravomocně zproštěn. Žalobce rovněž uspěl ve věci své rehabilitace a byly zrušeny všechny trestní rozsudky. Žalovaný je bývalým mluvčím Charty 77 a polistopadovým ministrem vnitra. V článku s názvem „Narcis Hučín zneužívá demokracii“ žalovaný mj. napsal: „V moravském vydání LN ze dne 27. června 2007 v článku o sporu bývalého pracovníka BIS Vladimíra Hučina s někdejšími vysoce postavenými policisty

plukovníkem JUDr. Jiřím Pšolkou (Soud zamítl Hučinovu žalobu) byl citován také výrok, který jsem pronesl v soudní budově: „Vladimíra Hučina znám dobře dvacet let a většího gaunera jsem neviděl“. Chci čtenářům objasnit důvody, které mě k takovému vyjádření vedly“. Dále je popsáno, jak a kdy se žalovaný s žalobcem seznámil a jak se vyvíjely jejich kontakty v následujících letech. „Když na přelomu milénia došlo v mém okresním městě, v Přerově, kde on bydlí k několika výbuchům a Hučín byl záhy zatčen, obával jsem se, že má ty výbuchy na svědomí. Abych rozptýlil své jisté pochybnosti o oprávněnosti jeho trestního stíhání, využil jsem osobních kontaktů a svého někdejšího politického postavení k získání nadstandardních informací, zejména z policejních zdrojů. Ty byly naprosto dostačující k tomu, aby se má obava, že Hučín je iniciátorem těchto výbuchů, změnila téměř v jistotu“. Následně je popsáno, jak žalovaný nedoporučil na základě žádosti prezidentské kanceláře udělit žalobci milost a na základě jakých důvodů. „Někdy na konci Hučinovy vazby mi telefonoval bývalý ministr vnitra a někdejší senátor Jan Ruml. Ohledně celé kauzy jsme se prakticky shodli. Ruml prohlásil, že Hučín má ty výbuchy zřejmě na svědomí, neboť mu to na základě analýzy odposlechu potvrdil Honza Kubice.“ Následuje úvaha žalovaného o chování žalobce a jeho příznivců, a to i ve vztahu k Janu Paroulkovi. Poté žalovaný vyjádřil svůj názor o žalobci, který zneužívá demokracii ve svůj prospěch. „Z některých médií si udělal svou služku. Je psychologický terorista, který flašinetovou demagogií, věčným pomlouváním a špiněním těch, kteří ho mohou ohrozit, vytváří kolem sebe v součinnosti se svými příznivci atmosféru strachu. Nedávno byl soudně zcela zproštěn všech obvinění. Je to velká blamáž. Dokážu si představit, že právě obavy z pomluv a špinění, umocněné nenávistným napětím, jež při přelíchách vytvářeli Hučínovi příznivci, mohly mít vliv na rozhodování soudců. Vycházím přitom z vlastních obav a zkušeností svých známých“. V článku „Ve svém kritickém postoji k Hučínovi jsem se utvrdil“ žalovaný reaguje na stať JUDr. Milana Hulíka a odůvodňuje proč se svůj názor na žalobce rozhodl zveřejnit až nyní. Dále uvedl „Když vidím, že tak vzácný člověk jakým evangelický farář Jan Šimsa bezesporu je, není kvůli banálnímu a směšnému incidentu, starému téměř 30 let, plně rehabilitován a Hučín za celou plejádu činů z doby dormalizace, z nichž některé mají ryze kriminální charakter, je očištěn do podoby bílé lilie, jsem krajně znechucen“.

Jelikož takto zjištěný skutkový stav byl zcela postačující pro právní posouzení věci, byly důkazní návrhy zamítnuty pro jejich nadbytečnost.

Skutkový stav krajský soud posoudil dle ust. § 11 a 13 obč. zák., dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a rozsudkem ze dne 8. 9. 2009 žalobu žalobce zamítl.

Krajský soud k závěru, že nebyl naplněn nezbytný předpoklad pro vznik občanskoprávních sankcí, a to neoprávněnost zásahu, který by byl v rozporu s objektivním právem. Pokud jde o jednotlivé výroky, v nichž žalobce spatřoval

zásah do svých osobnostních práv, je nutno je posuzovat v kontextu článku, v němž tyto výroky zazněly. Pokud jde o článek 1, považuje krajský soud za významnou skutečnost, že v tomto článku žalovaný žalobce neoznačil za „gaunera“. Pokud by byl takový výrok užit o jiné osobě, bez jakýchkoliv objasňujících souvislostí, lze souhlasit s žalobcem, že se jedná o výrok urážlivý, překračující míru obecné slušnosti, byť výrok v naší společnosti užíván velice často a běžně, aniž by bylo vždy cílem tohoto výroku někoho urazit, ponížit, nebo jinak znevažít. Předmětný článek však vychází z toho, že na jiném místě, v jiném čase a v jiných souvislostech žalovaný o žalobci prohlásil „Vladimíra Hučina znám dobře dvacet let a většího gaunera jsem neviděl“ a následně pak v předmětném článku popisuje na základě jakých faktů a okolností si tento názor o žalobci vytvořil. Je nutné vzít do úvahy právě tu okolnost, že žalovaný o žalobci nepronесl předmětné výroky bez jakékoliv souvislosti nebo příčiny, ale právě v důsledku soudního sporu, který žalobce vyvolal proti JUDr. Pščolkovi, přičemž tento spor měl souvislost s trestním stíháním žalobce v souvislosti s bombovými atentáty v Přerově, jak se v článku 1 na úvod předestírá. Následně pak žalovaný popisuje okolnosti a důvody, za kterých se vyvíjel jeho názor na žalobce, které vycházely z jeho osobních zkušeností, poznatků a pocitů ve vztahu k žalobci a vyšetřování bombových výbuchů v Přerově. Tuto skutečnost považuje krajský soud za významnou pro posouzení, zda se jedná o zásah neoprávněný či nikoliv. Je nepochybné, že se se jedná o hodnotící úsudek, který však byl pronесen za jiných okolností a v předmětném článku je vysvětlován. Právě vzhledem k těmto okolnostem má krajský soud za to, že se nejedná o výrok, který by překročil rámec přiměřené kritiky, na kterém je nutno vždy trvat. Dalším obsahem článku žalovaný neoznačil žalobce za pachatele výbuchů, k nimž došlo v Přerově, jak bylo v tvrzeno a jak byla požadována i omluva. Takovéto tvrzení by bylo skutkovým tvrzením, jehož pravdivost by musela být prokázána. Podle názoru krajského soudu se v textu předmětného článku 1 žalovaný svěřuje čtenářům s tím, jak se vyvíjel jeho názor na žalobce (čímž rovněž odůvodňuje svůj předchozí názor vyslovený na žalobce) a uvádí, jak v době, kdy na přelomu milénia došlo v Přerově k několika výbuchům, měl obavy, že žalobce má tyto výbuchy na svědomí a jak se na základě určitých informací jeho pochybnosti změnil v jistotu. Je to vysvětlení jeho myšlenkového postupu v době rozhodné, tedy v době, kdy k výbuchům došlo a v následující době, kdy měl posoudit žádost prezidentské kanceláře o milost pro žalobce, kterou nedoporučil. Žalovaný logicky zdůvodňuje, na základě jakých skutečností tento svůj hodnotící úsudek o žalobci, který vyslovil v předmětném článku, učinil a není pravdou, že by žalobce v tomto článku za pachatele výbuchů označil. Pokud žalovaný o žalobci pronесl, že je psychologický terorista, je to rovněž jeho hodnotící úsudek a pokud by nezazněl v spolu s vysvětlením toho, proč byl tento názor učiněn, mohlo by se jednat, za určitých okolností, o neoprávněný zásah. Podle názoru krajského soudu však výraz „psychologický terorista“, v souvislostech s jeho pronесením, není výrazem natolik hanlivým a dehonestujícím, aby byl způsobilý zasáhnout do osobnostních práv fyzické osoby. Navíc je nutno souhlasit s žalovaným, že tento výrok je ve společnosti používán v běžné řeči, např.

v partnerských vztazích apod. Dále je nutno zdůraznit, že nepostačuje toliko subjektivní hodnocení a pocity žalobce, pokud jde o dehonestující obsah tohoto výrazu. Zásah do osobnostních práv je objektivní kategorií. Významná pro posouzení tohoto hodnotícího úsudku je skutečnost, že žalovaný v předmětném článku popisuje, na základě jakých konkrétních událostí si tento názor o žalobci učinil a podle názoru krajského soudu se nejedná o výraz, který by překročil přijatelné meze, na kterých je nutno trvat. Pokud jde o poslední výrok z předmětného článku, kterým mělo být zasaženo do osobnostních práv žalobce, pak je otázkou, která část použitého výroku je způsobilá zasáhnout do osobnostních práv žalobce. Zcela jistě to není ta část, v níž se uvádí, že žalobce byl soudně zcela zproštěn veškerých obvinění. Pokud by tímto zásahem měl být výrok, že je velkou blamáží, že žalobce byl soudně zcela zproštěn veškerých obvinění, pak se nejedná o hodnotící výrok ve vztahu k žalobci, ale k soudnímu řízení, v němž byl žalobce zcela zproštěn veškerých obvinění. Tento výrok není vůbec způsobilý zasáhnout do osobnostních práv žalobce.

Stejným způsobem vyhodnotil i výrok žalovaného, který zazněl v článku 2. Jednak tento výrok nekoresponduje s tím výrokem, za který žalobce požaduje omluvu a zadostiučinění. Není pravdou, že by v tomto článku žalovaný o žalobci tvrdil, že některé činy, kterých se dopustil v době před rokem 1989, měly ryze kriminální charakter. V článku žalovaný porovnává skutky (činy) faráře Šimsy, které posuzuje jako banální a směšný incident a skutky (činy) žalobce, které mají kriminální charakter a uzavírá, že farář Šimsa není za své skutky plně rehabilitován oproti žalobci. Vzhledem k tomu, že mezi účastníky bylo nesporné, pro jaké trestné činy byl žalobce stíhán, ač byl následně zproštěn či rehabilitován, je zřejmé, že hodnocení činů žalobce žalovaným má pravdivý základ. Navíc podle názoru krajského soudu tento výrok nevybočil z mezí přípustné a věcné kritiky, když žalovaný zde vyslovuje svůj názor o charakteru skutků, kterých se měl žalobce dopustit, a to bez ohledu na konkrétní výsledek soudního řízení. Tento názor nevybočuje z přípustných mezí slušnosti daných pro oprávněnou kritiku.

Rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 2. 2010, č. j. 1Co 253/2009-208 byl rozsudek Krajského soudu v Ostravě jako správný potvrzen. Odvolací soud dospěl k závěru, že soud I. stupně správně výrazy, které žalobce označil za nedovolený zásah, posoudil jako hodnotící úsudky a články, ve kterých byly tyto výrazy použity, hodnotil v celém kontextu, zejména s přihlédnutím k okolnostem, za kterých byly tyto články zveřejněny. Je nutno zmínit, za jakých okolností byly tyto články zveřejněny. Žalobce sám v žalobě uvádí, že dvakrát kandidoval do Senátu, často vystupuje v hromadných sdělovacích prostředcích, příběh jeho trestního stíhání se stal námětem několika knih a televizních dokumentů, jeho životní osudy jsou známy široké veřejnosti. Tato tvrzení byla nesporná. Žalobce je osobou veřejně známou a současné okolnosti týkající se trestního stíhání žalobce a žalobce samotného jsou známy veřejnosti. K problematice ochrany

osobnosti veřejně činných se vyslovil Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 453/2003 tak, že věcí veřejnou je vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Obdobně Ústavní soud ve svém usnesení sp. zn. III. ÚS 11/2004 uvedl, že ve vztahu k fyzické osobě, která jedná a vystupuje jako „veřejně známá osobnost“, jsou mantinely oprávněné kritiky širší než ve vztahu k osobě soukromé. Žalovaný jako autor článků nepopisuje skutkovými tvrzeními určitou mediální událost, naopak z obsahu článků vyplývá, že se jedná o reakci žalovaného na předcházející články a komentáře. Žalovaný v článcích sděluje pouze své názory a interpretuje své postoje. Obsahem článků jsou hodnotící soudy negativní, přičemž platí, že ani negativní kritika a prezentace negativních názorů či postojů na určitou osobu či událost nemusí být neoprávněným zásahem. V článku není žalobce označen za pachatele bombových útoků, nýbrž žalovaný interpretuje vývoj svého vnitřního přesvědčení o důvodnosti trestního stíhání žalobce jako iniciátora výbuchů od prvotních pochybností až téměř k jistotě, kdy považoval transparentní soudní proces za nejlepší řešení. Pokud jde o výrazy „gauner“ a „psychologický terorista“, lze souhlasit, že se jedná o silně expresivní výrazy, které nelze používat běžně bez údajů, která toto použití vysvětlují a zdůvodňují. Soudní praxe připustila možnost v kritice použít expresivní výrazy, a to za situace, kdy k dosažení účelu kritiky je na místě použít i relativně ostřejší výraz. Musí být však dodržena míra expresivity tak, aby nebyla v nepoměru k cíli kritiky. Míra expresivity v případě použití výrazu psychologický terorista v návaznosti na celý obsah věty, ve které by tento výraz použit, byla dodržena. Žalovaný v článku objasňuje důvody, které jej v dřívější době vedly k označení žalobce jako „gaunera“, přičemž v článku není výraz zopakován, pouze jsou v něm uvedeny negativní úvahy o osobě žalobce, které měly být důvodem pro dřívější výrok žalovaného. Motivem článku nebylo žalobce urazit, nýbrž obhájit svůj dříve zaujatý postoj k žalobci.

V důsledku dovolání podaného žalobcem byly rozsudky Krajského soudu v Ostravě a Vrchního soudu v Olomouci zrušeny rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 2012, č. j. 30Cdo 2455/2010-277. Dovolací soud dospěl k závěru, že závěr odvolacího soudu, který za rozhodující považoval skutečnost, že v článku není žalobce označen za pachatele bombových útoků, nýbrž v článku žalovaný interpretuje vývoj svého vnitřního přesvědčení, není v předmětné věci závěrem dostatečným, resp. plně adekvátním. I pokud odvolací soud odkazuje na to, že podle jeho mínění žalovaný tlumočí vývoj svého vnitřního přesvědčení (které je ve vztahu k žalobci výrazně vyhrocené), neposkytuje možnost podřadit prezentované soudy pod množinu konkrétně existujících objektivních skutečností, které by takové značně znevažující kritické a veřejně prezentované náhledy na žalobce ospravedlňovaly. Je totiž nepochybné, že vnitřní přesvědčení jedince je především jeho privátní záležitostí, a je-li natolik negativně hodnotící, resp. ve svých důsledcích znevažující ve vztahu k jiné fyzické osobě, pak jeho publikace může být odůvodněna jen ve společensky aprobovaných při současné danosti odpovídajících objektivně existujících skutkových podkladech úvahy, resp. smýšlení o druhé osobě. To však

rozsudky soudu I. stupně ani odvolacího soudu nečiní. Pokud se jedná o výrazy „gauner“ a „psychologický terorista“, je nepochybné, že jde (minimálně) o silně expresivní označení. Se soudem druhého stupně lze souhlasit v tom, že soudní praxe připouští možnost použít v rámci kritiky i relativně ostřejší výrazy. Provázející výměnu polemických názorů mezi některými veřejně činnými osobami. Nelze přitom zapomínat, že takto užívané výrazy jsou ve své podstatě koncentrovaným kritickým hodnocením osoby, vůči níž jsou zacíleny. Proto i v takových případech je zcela nezbytné, aby takové hodnocení mělo svůj základ v příslušných objektivně existujících skutkových okolnostech, protože v opačném případě by se jednalo o případ neoprávněné kritiky. Na tomto konstatování pak nemůže nic změnit ani případná úvaha připomínající větší citlivost veřejně činných osob ke kritice zacílené vůči nim, a to právě z důvodů, že ani tyto osoby nejsou povinny snášet kritiku, která není věcná, konkrétní a přiměřená, a jež tak není oprávněná. Z tohoto zorného úhlu však odvolací soud věc nevážil, pokud se zabýval tím, zda došlo popisovaným způsobem k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce.

Ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou neoprávněným zásahem do osobnosti fyzické osoby podle § 13 o. z. musí být splněny současně tyto hmotněprávní podmínky a) existence zásahu, který je objektivně způsobitelný vyvolat nemajetkovou újmu, spočívající buď v porušení či jen v ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální jednotě, b) neoprávněnost (protiprávnost) tohoto zásahu a c) existence příčinné souvislosti mezi a) a b).

Neoprávněným zásahem je takový zásah do osobnosti fyzické osoby, který je v rozporu s objektivním právem. Neoprávněnost zásahu vylučují konkrétně okolnosti a) kde dotčená fyzická osoba k zásahu svolila, b) tam, kde je tento zásah s ohledem na různé veřejné zájmy dovolen zákonem (zákonná licence) a c) tak, kde k němu došlo v rámci výkonu jiného subjektivního práva stanoveného zákonem. V těchto případech zůstává provedený zásah oprávněným pouze tehdy, jestliže se stal přiměřeným způsobem a zároveň, není-li v rozporu s takovými oprávněnými zájmy fyzické osoby, na kterých je třeba s ohledem na zajištění elementární úcty k důstojnosti její osobnosti za všech okolností bezpodmínečně trvat.

V daném případě je nesporné, že došlo ke střetu dvou základních práv, chráněných Listinou základních práv a svobod, a to práva na svobodu projevu, práva vyjadřovat své názory dle čl. 17 odst. 1 a 2 Listiny a práva na čest a důstojnost dle čl. 10 odst. 1 Listiny. Při střetu práva na informace a na jejich šíření s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv stojících na stejné úrovni, je především věcí obecných soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého případu zvážily, zda jednomu právu nebyla bezdůvodně dána přednost před právem druhým (srovnej III. ÚS 346/06). Je pak úkolem soudu, aby na základě konkrétních okolností daného případu zvážil, zda určitý výrok (vycházející

ze svobody projevu) dosahuje takové intenzity, že zasahuje do práva na ochranu cti a dobré pověsti či je situací přiměřený (viz IV. ÚS 154/97). Rovněž je nutno odlišit, zda se jedná o skutkové tvrzení, nebo hodnotící soud, neboť podmínky kladené na přípustnost každé z těchto kategorií se liší (srovnej I. ÚS 156/99, IV. ÚS 146/06, II. ÚS 180/06). Nelze přehlížet, že v případě hodnotícího soudu je nutno zkoumat 1) zda se zakládá na pravdivé informaci, 2) zda forma jeho veřejné prezentace je přiměřená a 3) zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, k přehánění a nadsázce (srovnej I. ÚS 453/03, IV. ÚS 23/05).

Skutkové tvrzení se opírá o fakt, objektivně existující realitu, která je zjiitelná pomocí dokazování, pravdivost tvrzení je ověřitelná. V zásadě platí, že pravdivá informace nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokud tento údaj není podán způsobem, že zkrsluje skutečnost, či není natolik intimní, že by odporoval právu na ochranu soukromí a lidské důstojnosti. Hodnotící úsudek je naopak subjektivní názor svého autora, který k danému faktu zaujímá určitý postoj tak, že jej hodnotí z hlediska správnosti a přijatelnosti, a to na základě vlastních (subjektivních) kritérií. Hodnotící soud proto nelze jakkoliv dokazovat, je však nutné zkoumat, zda se zakládá na pravdivé informaci, zda forma jeho prezentace je přiměřená a zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, zda primárním cílem není hanobení a zneuctění dané osoby (srovnej rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 608/2007, 30Cdo 996/2007) .

Ochranu osobní cti poskytuje obč. zák. výlučně proti takovým jednáním, která jsou objektivně způsobila přivodit újmu na osobnosti subjektu práva tím, že snižují jeho čest u jiných lidí a ohrožují tak vážnost jeho postavení a uplatnění ve společnosti. Není tu rozhodné, zda k újmě skutečně došlo, postačuje objektivní způsobilost příslušného jednání takovou újmu způsobit. K porušení práva na čest může dojít nepravdivými skutkovými tvrzeními difamačního charakteru i zveřejněním nepřipustných hodnotících úsudků o určité osobě. Jsou-li v kritice k charakterizaci určitých jevů a osob použity výrazy, jejichž míra expresivity je ve značném nepoměru k cíli kritiky, resp. je-li obsah kritiky nepřiměřený posuzovanému jednání kritizovaného a vyplývá-li z ní úmysl znevážit či urazit kritizovanou osobu (tzv. intenzivní exces), jde o kritiku nepřiměřenou, která je způsobila zasáhnout do práva na ochranu osobnosti (srovnej rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 1941/2007).

Vzhledem k tomu, že dovolací soud nevytkl soudu I. stupně žádné procesní vady, zdůrazňuje krajský soud, že řízení bylo zkoncentrováno, a to prvním jednáním, které ve věci proběhlo, a to bez ohledu na skutečnost, že rozsudek soudu I. stupně byl následně zrušen rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR. V rámci této koncentrace řízení byla účastníky vymezena skutková tvrzení významná pro posouzení věci a označeny důkazy. S přihlédnutím k důsledkům tzv. koncentrace řízení, soud I.

stupně při novém posouzení věci, a to v intencích rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, vycházel ze shodného skutkového stavu, který nedoznal změny.

Pokud bylo žalobcem namítáno, že koncentrace byla prolomena v důsledku poučení, které bylo žalobci poskytnuto soudem I. stupně v souladu s ust. § 118a) o.s.ř., pak k prolomení této koncentrace řízení mohlo dojít toliko v rozsahu tohoto poskytnutého poučení ze strany soudu. Žalobci bylo u prvního jednání ve věci poskytnuto poučení o povinnosti dotvrdit skutková tvrzení ve vztahu k následkům, které měly být tvrzeným zásahem do jeho osobnostních práv vyvolány, a tato tvrzení, která však s ohledem na přijatý názor soudu I. stupně nebyla posuzována, žalobce u tohoto jednání také doplnil. Účinky koncentrace řízení však zůstaly nadále zachovány, a to jak ve vztahu ke skutkovým tvrzením, tak i navrženým důkazům.

V návaznosti na názor dovolacího soudu, kterým je krajský soud vázán, bylo nutné vypořádat se s tím, zda vnitřní přesvědčení jedince, které je negativní, kritické a ve svých důsledcích znevažující ve vztahu k jiné fyzické osobě, může ospravedlnit publikaci tohotovnitřního názoru. Dle dovolacího soudu je tato publikace odůvodněna jen za určitých okolností, na základě objektivně existujících skutkových pokladů, kterými se doposud soudy nezabývaly.

Ač se jednalo o vnitřní názor žalovaného na žalobce, je podle názoru krajského soudu nutné přihlídnout ke konkrétním okolnostem, za kterých tento úsudek zazněl. Krajský soud souhlasí s tím, že ani vnitřní přesvědčení jedince, které je především jeho privátní záležitostí, nemůže být natolik negativně hodnotící, aby ve svých důsledcích znevažovalo jinou fyzickou osobu. V daném případě však žalovaný své vnitřní přesvědčení neuvádí bez jakéhokoliv bližšího vysvětlení toho, jak se jeho názory vytvářely. Pokud by tomu tak bylo, byla by situace odlišná. Krajský soud opětovně zdůrazňuje, že v předmětném článku žalovaný neoznačil žalobce za pachatele výbuchů, k nimž došlo v Přerově, jak bylo v tvrzeno a jak byla požadována i omluva. Takovéto tvrzení by bylo skutkovým tvrzením, jehož pravdivost by musela být prokázána. Žalovaný v textu předmětného článku 1 sděluje čtenářům, jak se vyvíjel jeho názor na žalobce a uvádí, jak v době, kdy na přelomu milénia došlo v Přerově k několika výbuchům, měl obavy, že žalobce má tyto výbuchy na svědomí a jak se na základě určitých informací jeho pochybnosti změnily v jistotu. Je to vysvětlení jeho myšlenkového postupu v době rozhodné, tedy v době, kdy k výbuchům došlo a v následující době, kdy měl posoudit žádost prezidentské kanceláře o milost pro žalobce, kterou nedoporučil. Žalovaný logicky zdůvodňuje, na základě jakých skutečností tento svůj hodnotící úsudek o žalobci, který vyslovil v předmětném článku, učinil a není pravdou, že by žalobce v tomto článku za pachatele výbuchů označil. Krajský soud má za to, že toto vnitřní přesvědčení žalovaného, vyjádřené v předmětném článku, právě s ohledem na okolnosti, které jsou v článku uváděny a které ovlivňovaly vývoj názoru žalovaného o žalobci, nemůže být hodnoceno jako neoprávněný zásah do osobnosti žalobce. Podle

názoru krajského soudu je na čtenáři, aby si po přečtení článku učinil sám závěr o tom, zda jej žalovaný svými argumenty uvedenými v tomto článku přesvědčil o správnosti jeho vytvořeného vnitřního přesvědčení o žalobci, či nikoliv. Navíc nelze odhlédnout od nesporné skutečnosti, že trestní stíhání žalobce v souvislosti s tzv. bombovými výbuchy v Přerově bylo veřejnosti známo, tato událost byla silně medializována, a to právě i zásluhou samotného žalobce. Veřejnost tak měla k dispozici celou řadu dalších podnětů a informací, na základě kterých mohla posoudit správnost závěrů vyslovených žalovaným o žalobci v předmětném článku.

Krajský soud se dále zabýval posouzením, zda kritika, kterou žalovaný o žalobci uvedl, a to pronesením výroků „gauner“ a „psychologický terorista“, byla způsobilá zasáhnout neoprávněně do osobnostních práv žalobce. V daném případě jsou tyto výrazy žalovaného o žalobci formulovány silně expresivně. Pokud by žalovaným byly tyto výroky o žalobci sděleny bez jakéhokoliv bližšího vysvětlení toho, jak se tyto názory vytvářely, byla by situace odlišná

Zejména je nutno zdůraznit, že žalovaný o žalobci neřekl, že je „gauner“. V záhlaví článku 1 žalovaný citoval výrok, který pronesl v soudní budově v souvislosti se zcela jiným sporem. Tato skutečnost je podle názoru krajského soudu zcela zásadní. Pokud takový výrok nebyl o žalobci pronesen, nemůže dojít k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce. V daném případě žalovaný o žalobci takové označení neuvedl. Toliko poukázal na jiný článek, který vyšel v novinách a v němž byl citován jeho výrok, který o žalovaném pronesl. Podle názoru krajského soudu je zcela rozdílná situace, kdy někdo o jiné osobě takový výrok pronese, než situace, kdy s odkazem na článek, kde byl jeho předchozí výrok publikován, se již pouze snaží vysvětlit tento svůj názor. Navíc i v předmětném článku jsou uvedeny okolnosti související s předchozími kontakty mezi účastníky, či popis dalších událostí, které měly vliv na vytváření názoru žalovaného na žalobce, a z tohoto důvodu lze s přihlédnutím ke všem těmto skutečnostem, aniž by byly z předmětného článku vytrženy, dospět k závěru, že se jednalo o kritiku věcnou, přiměřenou a konkrétní.

V tomto článku pak žalovaný o žalobci také uvedl, že je „psychologický terorista“. Pokud by žalovaným byl tento výrok o žalobci sdělen bez jakéhokoliv bližšího vysvětlení toho, jak k názoru došel, byla by situace odlišná. Žalovaný však v článku v logickém řetězci vysvětluje, jakým způsobem se jeho úvahy a názory o žalobci vyvíjely. V kontextu znění celého článku, aniž by předmětný výrok byl vytržen ze souvislostí uvedených v tomto článku, nelze dospět k závěru, že míra užití tohoto výroku byla nepřiměřená a překračovala obecnou míru slušnosti. Použití výrazu bylo dáno oboustrannou vyhrcovaností vztahů mezi účastníky, kterou je ovlivněno právě silně expresivní a kontroverzní hodnocení žalobce žalovaným. Toto hodnocení má určitý skutkový podklad, který je popsán právě v předmětném článku. Jde o popis různých situací a událostí popsanych v předmětném článku, které konkrétně ovlivnily

hodnotitele – žalovaného při tvorbě úsudku o žalobci. Je nutné, aby při posouzení věcnosti, přiměřenosti a konkrétnosti konečného úsudku si čtenář přečetl celý článek, v němž jsou tyto skutečnosti uvedeny a následně bude na čtenáři, aby souhlasil s vysloveným hodnocením či nikoliv. Ani v tomto případě nelze toto hodnocení posuzovat bez kontextu, po jeho vytržení z celého článku.

Krajský soud má za to, že přiměřenost a oprávněnost této kritiky je dána i tím, že žalobce sám sebe označuje za osobu veřejnosti známou a je tedy v takovém případě nucen snášet širší míru takové kritiky. I s přihlédnutím k takovému zornému úhlu pohledu na věc, má krajský soud za to, že použité výroky nepřesahovaly míru kritiky věcné, konkrétní a přiměřené.

Krajský soud v této souvislosti odkazuje na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 367/03, v němž se uvádí, že lze obecně konstatovat, že osoby veřejně činné, tedy politici, veřejní činitelé, mediální hvězdy aj., musí akceptovat větší míru veřejné kritiky než jiní občané. Důvod tohoto principu je dvojitý. Jednak se tím podporuje veřejná diskuze o veřejných věcech a svobodné utváření názorů. Co největší bohatost diskuze o věcech veřejných by měla být státní mocí regulována jen v míře nezbytně nutné (srov. čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod). Současně tím stát akceptuje, že jeho mocenský zásah do svobody projevu, za účelem ochrany dobrého jména jiných občanů, by měl přijít subsidiárně, tedy pouze tehdy, pokud nelze škodu napravit jinak. Škodu lze napravit jinak než zásahem státu, např. užitím přípustných možností k oponování kontroverzních a zavádějících názorů. Tak lze často minimalizovat škodlivý následek sporných výroků mnohem efektivněji, než cestou soudního řízení. Je pravda, že veřejně šířená stanoviska, či osobní názory o jiné osobě, by zásadně neměla vybočit z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti, neboť jinak by ztratila charakter korektního úsudku nebo komentáře a jako taková by se mohla ocitnout mimo meze ústavní ochrany (srov. nálezy sp. zn. III. ÚS 359/96, Ústavní soud České republiky: Sbirka nálezů a usnesení, sv. 8, str. 367). Tento názor Ústavního soudu ovšem nelze vykládat tak, že polemická, kontroverzní, šokující nebo třeba i někoho urážející tvrzení nejsou v žádném případě hodna ústavní ochrany.

Výkon práva kritiky, jako forma svoboda projevu, nemůže být při porovnání zájmů nevyváženě neomezená, kritika má své limity. Kritika právem přípustná (oprávněná) je ta, kde nejsou překročeny meze věcné a konkrétní kritiky, je odpovídající co do obsahu, formy i místa (použité výrazy, formulace, spojení atd.), nevybočuje z mezí nutných k dosažení sledovaného a zároveň společensky uznávaného (legitimního) účelu (cíle). Věcná kritika vychází z pravdivých výchozích podkladů, která z nich zároveň logicky dovozuje odpovídající hodnotící úsudky – závěry. Nepravdivý údaj zpravidla představuje zásah, pravdivý údaj nikoliv. Konkrétní kritika je taková, kdy potřebné výchozí podklady tvoří konkrétně uvedené skutečnosti, musí se vyvarovat všeobecných soudů. Má-li být svoboda projevu

osoby kritizující omezena rozhodnutím soudu, je třeba, aby osoba dotčená prokázala, že kritika nebyla vyřčena v dobré víře nebo nešlo o fair kritiku. Přitom presumpcí dovolené kritiky je chráněn toliko hodnotící úsudek, nikoliv tvrzení faktů. Pokud jde o hodnotící soudy i přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřipadnost názoru kritika z hlediska logiky a podjatost kritika nedovolují samy o sobě učinit závěr, že kritik vybočil z projevu, který lze označit za fair. Pouze v případě, že jde o kritiku věci či jednání osob vystupujících ve věcech veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění, je třeba považovat za kritiku vybočující z fair projevu (srovnej IV. ÚS 23/2005).

V daném případě články reagovaly na nejprve na předchozí soudní spor probíhající mezi žalobcem a JUDr. Pščolkou, v jehož souvislosti se žalovaný o žalobci vyjádřil před soudní síní. O tomto sporu vyšel článek v novinách a žalovaný pak již reagoval na tento článek, přičemž chtěl vysvětlit a objasnit své důvody pro hodnocení žalobce, které v článku vyslovil. Také druhý článek byl reakcí na článek právního zástupce žalobce, který se věnoval soudnímu sporu mezi žalobcem a JUDr. Pščolkou a hodnocením vystoupení žalovaného (srovnej rovněž rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo 2230/2010). Kritika jednání žalobce žalovaným nepostrádala v předmětném článku věcný základ. Jak již bylo shora opakovaně uvedeno, vycházela tato kritika z konkrétních zkušeností a poznatků žalovaného o žalobci, které jsou v předmětném článku konkrétně rozepsány a uvedeny.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl krajský soud k závěru, že kritika žalobce byla kritikou věcnou, konkrétní a přiměřenou, tedy oprávněnou, což vedlo krajský soud k tomu, že žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je dán dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaný byl se svým procesním stanoviskem zcela úspěšný a byly mu přiznány náklady řízení v plném rozsahu. Tyto náklady představují náklady předchozího řízení před soudem I. stupně, na kterých byla žalovanému přiznána odměna zástupce dle § 6 odst. 1 písm. a) vyhl. č. 484/2000 Sb. ve výši 25.000 Kč. Dále byly přiznány 4 režijní paušály (za převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě ze dne 12. 3. 2009 a účast u jednání soudu dne 8. 9. 2009, které přesahovalo dvě hodiny) po 300 Kč, tj. 1.200 Kč. Žalovanému nebyl přiznán režijní paušál za vyjádření ze dne 2. 9. 2009, když se již jednalo toliko o repliku k vyjádření žalobce a za podání s důkazním návrhem, když krajský soud tyto náklady nepovažuje za účelně vynaložené. Byla přiznána náhrada za ztrátu času zástupce žalovaného, a to celkem za 13 půlhodin po 100 Kč, tj. 1.300 Kč, celkem 33.000 Kč, to vše pak bylo dle ust. § 137 odst. 1 o. s. ř. zvýšeno o 20% DPH ve výši 5.500 Kč. Dále bylo přiznáno cestovné 1.576 Kč, stravné 182 Kč a ubytování 2.900 Kč (dle přiložených dokladů). Celková výše nákladů řízení činí 37.658 Kč. Žalovanému byly dále přiznány náklady odvolacího řízení, a to odměna za právní zastoupení ve výši 25.000 Kč, dva režijní paušály

po 300 Kč, náhrada za ztrátu času za 12 půlhodin po 100 Kč, tj. 1.200 Kč, celkem 26.800 Kč, to vše pak zvýšeno o 20% DPH ve výši 5.360 Kč. Dále byly přiznány náklady cestovného 3.999 Kč, stravné 185 Kč, ubytování 2.392 Kč a parkovné 150 Kč. Celkové náklady odvolacího řízení představují částku 38.886 Kč.

Žalovanému byly přiznány náklady řízení před soudem I. stupně po zrušení jeho rozhodnutí, které představují rovněž náklady právního zastoupení, a to odměna dle vyhl. č. 484/2000 Sb. ve výši 25.000 Kč, která byla dle § 18 odst. 1 této vyhlášky snížena o 50% na částku 12.500 Kč, jeden režijní paušál (účast u jednání) po 300 Kč, náhrada za ztrátu času za 16 půlhodin po 100 Kč, tj. 1.600 Kč, celkem 14.400 Kč, to vše pak zvýšeno o 20% DPH ve výši 2.880 Kč. Dále byly přiznány náklady cestovného včetně 20% DPH ve výši 5.917 Kč, stravné 192 Kč, ubytování 3.071 Kč. Celkové náklady řízení představují částku 26.460 Kč.

Celková výše všech nákladů řízení představuje částku 103.004 Kč, přičemž tuto částku je žalobce povinen zaplatit žalovanému do tří dnů od právní moci rozsudku (§ 160 odst. 1 o. s. ř.), k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku je možné podat si odvolání, a to do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, k Vrchnímu soudu v Olomouci, písemně, dvojmo.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho soudního výkonu.

V Ostravě dne 1. listopadu 2012

Za správnost vyhotovení:
Dagmar Karkošková

JUDr. Lenka Severová v. r.
samosoudkyně